

ОСОБЛИВОСТІ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ КОРПУСУ ОПЕРАТИВНО-РАПТОВОЇ ДІЇ

**ХУДОБА Іван Станіславович - аспірант Харківського національного
університету внутрішніх справ**

УДК 342.95 (477)

В статье проведено комплексное исследование понятия юридической ответственности. Определены виды юридической ответственности в сфере охраны безопасности и порядка. Определено понятие и характерные признаки административной, уголовной, гражданско-правовой и дисциплинарной ответственности работников Корпуса оперативно-внезапного действия.

Ключевые слова: Корпус оперативно-внезапного действия, ответственность, кодекс, закон, дисциплинарная ответственность, правонарушения.

Постановка проблеми

Враховуючи специфічність діяльності підрозділів Національної поліції, а особливо Корпусу оперативно-раптової дії як підрозділу особливого призначення, державою та громадянами встановлюються підвищені вимоги до службової поведінки поліцейських як у службовий час, так і у повсякденному житті. Бійці підрозділу особливого призначення завжди мають залишатися взірцем суворого дотримання норм закону та дисципліни, оскільки вони наділені владними повноваженнями та представляють державу. Лише відповідальне ставлення співробітників Корпусу оперативно-раптової дії до своїх повноважень забезпечить ефективну реалізацію поставлених перед ними завдань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Питання юридичної відповіальності працівників міліції досліджувались багать-

ма правниками. Зокрема, у дослідженнях О.М. Бандурки, Л.М. Бородіна, С.М. Братуся В.С. Венедиктова, І.А. Картузової, Г.А. Нестерової, О.М. Музичука, Л.А. Сироватської, О.Ф. Скакун, В.І. Щербини, Ц.А. Ямпольської та інших.

Не вирішені раніше проблеми

Проте, єдиного бачення до поняття та сутності юридичної відповіальності працівників правоохранної галузі наразі немає, а питання юридичної відповіальності працівників Корпусу оперативно раптової дії нині є майже не дослідженням. Варто зазначити, що нині спеціальне законодавство не відображає багатьох нюансів та особливостей регламентації правовідносин та юридичної відповіальності Корпусу оперативно-раптової дії.

Метою даної статті є комплексне дослідження особливостей юридичної відповіальності працівників Корпусу оперативно-раптової дії.

Виклад основного матеріалу

Дослідження юридичної відповіальності працівників Корпусу оперативно-раптової дії варто розпочати з визначення ключових дефініцій. Так, з етимологічної точки зору, поняття відповіальності розглядається як зобов'язання, взяті будь-ким чи покладені на когось, щодо звітування про дії, які спричинили прийняття провини за можливі негативні наслідки [1,с.79]. Також поняття від-

повідальності розглядається як необхідність відповідати за вчинення тих чи інших своїх дій [2, с.412], як усвідомлення результатів своїх дій та готовність визнавати наслідки, до яких вони призводять [3, с.683].

Як найважливіший елемент правового статусу та необхідність нести відповідь за належне чи неналежне виконання своїх повноважень і службового обов'язку розглядає юридичну відповідальність С.М. Братусь. Зокрема, правник акцентує увагу на тому, що юридична відповідальність є основою служби, сумлінності працівників щодо виконання своїх обов'язків, основним методом, який дозволяє ефективно функціонувати та виконувати свої завдання та повноваження. Дослідник зазначає, що межі юридичної відповідальності працівника державної служби визначаються службовими повноваженнями та обов'язками її працівників, а також – можливістю працівника обирати варіант поведінки [4, с.47].

Досить часто можна зустріти визначення юридичної відповідальності з негативної точки зору: як обов'язок понести негативні наслідки за скочення протиправного вчинку тощо [5]. Як передбачені юридичною нормою заходи державного примусу, виражені у позбавленні особи особистого, майнового чи організаційного характеру, розглядає юридичну відповідальність колектив правників [6, с.418]. С.Н. Братусь у своїх дослідженнях звертає увагу, що відповідальність є обов'язком, який виконується примусово за умови, якщо його виконання добровільно порушується [7, с.4]. При дослідженні юридичної відповідальності слід акцентувати увагу на тому, що юридична відповідальність має на меті не лише покарання, але й попередження скочення нових правопорушень.

Отже, вважаємо за доцільне розглядати юридичну відповідальність як багатоаспектне явище, яке носить позитивний та негативний зміст наслідків: як певний, визначений на законодавчому рівні, обов'язок особи, яка скочла протиправне порушення, зауважати встановлені нормативними актами державного значення обмеження (особистого, майнового чи організаційного характеру;

ру); як добровільне усвідомлене виконання визначених законодавчо обов'язків тощо.

Проте, досліджуючи юридичну відповідальність працівників Корпусу оперативно-раптової дії, варто відмітити, що їх обсяг прав та обов'язків значно ширший, чим звичайного громадянина чи працівника іншої служби. Це пов'язане з виконанням поставлених перед підрозділом особливого призначення завдань та функцій, повноважень та обов'язків, підвищеним рівнем відповідальності за порушення норм права.

Таким чином, юридичну відповідальність працівників Корпусу оперативно-раптової дії варто розглядати як загальну та як спеціальну. Тобто працівники підрозділу особливого призначення несуть юридичну відповідальність на рівні з іншими громадянами, порядок притягнення до відповідальності та підстави однакові, з іншого боку, як ті, що наділені особливими спеціальними правами та обов'язками, рівень відповідальності за скочення правопорушень значно вищий, визначений на рівні законодавства та несе за собою миттєву реакцію на державному рівні, оскільки правопорушення поліцейських стосуються порушення інтересів держави, правопорядку, свобод і прав громадян. Юридична відповідальність працівників Корпусу оперативно-раптової дії пов'язана з громадським та державним осудом та, як наслідок, несе за собою дисциплінарні, особисті чи майнові обмеження.

За ст. 19 Закону України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 р. № 580-VIII поліцейські можуть нести декілька видів відповідальності – кримінальну, адміністративну, цивільно-правову та дисциплінарну. Також у Законі вказано, що держава відшкодовує завдану особі шкоду, спричинену дією чи бездіяльністю підрозділу Національної поліції чи поліцейським при здійсненні ним своїх повноважень. Зазначимо, що кожному виду юридичної відповідальності відповідають специфічні заходи та порядок застосування.

Поняття адміністративної відповідальності працівників правоохоронної сфери, як і узагальнене, нині на законодавчому рівні не визначено. Чітке визначення поняття та його особливостей дозволило б розмежуву-

вати адміністративну від інших видів відповіальності. При дослідженні юридичної відповіальності, наприклад, В.К. Колпаков дає визначення адміністративну діяльність як примусове застосування в повноваженим суб'єктом у межах нормативно встановлених процедур заходів впливу за вчинення адміністративного проступку [8, с. 290].

Досліджуючи юридичну відповіальність, С.Т. Гончарук розглядає адміністративну відповіальність як специфічну форму реагування держави, що носить негативний характер, на протиправні адміністративні проступки. Дослідник акцентує увагу, що особи, які скоїли відповідну категорію правопорушень, повинні відповісти перед повноважними органами держави та понести за це покарання у вигляді адміністративного стягнення за нормами законодавства [9, с.19]. Схожої думки дотримується І.О. Галаган, визначаючи адміністративну діяльність як процес застосування адміністративних стягнень уповноваженими державними органами відповідно до адміністративних норм чинного законодавства за скоені певною особою правопорушення, що носить за собою засудження суспільства та держави та виражаются в негативних наслідках. При цьому, зазначає правник, негативні наслідки повинні нести на меті покарання винної особи та перевиховання [10, с.10].

Дещо уточнює в своїх дослідження поняття адміністративної відповіальності І.П. Голосніченко. Зокрема, правник акцентує увагу на тому, що адміністративна відповіальність, як різновид юридичної, є сукупністю адміністративних правовідносин, які наступають у разі застосування уповноваженими органами особливих санкцій, передбачених нормами адміністративного права. – стягнень адміністративного характеру [11, с.430-432]. У свою чергу, Є.В. Додін зауважує, що такими стягненнями можуть бути заходи майнового чи особистого характеру [12, с.265-274].

Отже, адміністративна відповіальність є різновидом правової відповіальності, формою негативного реагування компетентних органів держави на протиправні проступки адміністративного характеру. Для подальшого дослідження адміністративної відпові-

альності працівників Корпусу оперативно-раптової дії варто звернути увагу на ознаки адміністративної відповіальності.

Ключовим нормативним актом, який регламентує відносини, які виникають при реалізації адміністративної відповіальності працівників Корпусу оперативно-раптової дії є Кодекс України про адміністративні правопорушення. В Кодексі про адміністративні правопорушення визначено поняття адміністративного правопорушення (проступку). Працівники Корпусу оперативно-раптової дії несуть адміністративну відповіальність згідно з чинним законодавством. Зокрема, за ст. 14 Кодексу України про адміністративні правопорушення регламентовано, що посадові особи несуть адміністративну відповіальність за проступки у разі недодержання ними установлених правил охорони порядку (управління, державного чи громадського), природи, здоров'я населення у межах своїх службових обов'язків.

Особливу увагу в межах нашого дослідження варто звернути на відповіальність працівників Корпусу оперативно-раптової дії за адміністративні правопорушення за дисциплінарним статутом. Так, поліцейські підрозділу особливого призначення за порушення правил, стандартів та норм, визначених у статті 15 Кодексу про адміністративні правопорушення, несуть адміністративну відповіальність на загальних підставах. Проте, адміністративна відповіальність не може бути виражена у вигляді громадських чи виправних робіт й адміністративного арешту [13].

Серед основних видів адміністративної відповіальності, які можуть бути застосовані до працівників Корпусу оперативно-раптової дії, варто виділити наступні: 1) попередження – міра, яка застосовується за вчинення незначних адміністративних порушень. Також може застосовуватись у разі, якщо працівник уперше скоїв адміністративний проступок та при цьому має позитивні характеристики. Варто відмітити, що попередження як міра адміністративної відповіальності носить запобіжний характер і має виховний ефект; 2) штраф – грошове стягнення за вчинення адміністративного правопорушення, що накладається у від-

повідності до норм чинного законодавства; 3) оплатне вилучення предмету, який став знаряддям вчинення працівником адміністративного правопорушення. Має примусовий характер і застосовується лише за судовим рішенням; 4) конфіскація – примусова безплатна передача у власність держави предмету, який став знаряддям чи об'єктом вчинення протиправних дій адміністративного характеру; 5) позбавлення спеціальних прав.

Кримінальна відповідальність працівників Корпусу оперативно-раптової дії регламентується рядом нормативно-правових актів. Серед основних виділимо наступні: Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 р. № 580-VIII, Положення про проходження служби рядовим і начальницьким складом органів внутрішніх справ, затверджене Постановою Кабінету Міністрів Української РСР від 29.07.1991-№ 114, Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України» від 14.10.2014 №1698-VII, Кримінальний кодекс України, затверджений Законом України від 05.04.2001 №2341-III.

У своїй сутності кримінальна відповідальність працівників Корпусу оперативно-раптової дії схожа на адміністративну, проте застосовується лише у випадках сконення правопорушень, які несуть високий рівень суспільної небезпеки та вчинені при виконанні поліцейським підрозділу його посадових обов'язків. Кримінальна відповідальність несе за собою сурові санкції, визначені Кримінальним кодексом України. Призначення кримінальної відповідальності відбувається у судовому порядку при розгляді відповідного провадження.

Аналізуючи наявні дослідження щодо відповідальності поліцейських, кримінальну відповідальність працівників Корпусу оперативно-раптової дії, пропонуємо умови настання відповідальності розділити на три типи: 1) невиконання або неналежне виконання своїх посадових обов'язків, що завдають суттєвої суспільній чи державній шкоді; 2) вчинення працівником правопорушень у результаті перевищення ним своїх повноважень; 3) корупційні дії, зловживання владою чи службовим становищем тощо. За-

значимо, що кримінальна відповідальність може бути застосована як до поліцейського підрозділу, так і до працівників адміністративного управління.

Цивільна-правова відповідальність працівників Корпусу оперативно-раптової дії настає за умови заподіяння працівниками підрозділу майнової чи немайнової шкоди під час виконання службових обов'язків. Погоджуємося з колективом авторів підручника «Теорія держави і права», як розглядають цивільно-правову відповідальність працівників правоохоронної галузі як порушення працівником своїх службових обов'язків, яка несе за собою необхідність відшкодування заподіяної шкоди службі, органу чи підрозділу, з яким працівник знаходиться у службово-трудових відносинах. Спосіб відшкодування може бути добровільним чи адміністративним [14]. Добровільне відшкодування здійснюється за відповідною заявою працівника Корпусу оперативно-раптової дії. У свою чергу, адміністративне відшкодування є примусовим та здійснюється за розпорядженням керівника підрозділу. Зауважимо, що працівники Корпусу оперативно-раптової дії несуть цивільно-правову відповідальність на підставі та в порядку, що визначені Цивільним кодексом України, затвердженим Законом України від 16.01.2003 № 435-IV та Законом України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянинові незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукувову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду» від 01.12.1994 № 266/94-ВР.

Так, серед можливих умов настання цивільно-правової відповідальності працівників Корпусу оперативно-раптової дії виділимо наступні: 1) протиправна поведінка працівника; 2) заподіяння прямої шкоди; 3) наявність доведеної вини; 4) шкода, яка виникла у результаті протиправної поведінки співробітника тощо.

Наступним видом юридичної відповідальності Корпусу оперативно-раптової дії є дисциплінарна. Нормативними актами, якими нині регулюється дисциплінарна відповідальність працівників Корпусу оперативно-раптової дії, є наступні: Конституція

України, Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 р. № 580–VIII, Дисциплінарний статут Національної поліції України, затвердженим Законом України «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» від 15.03.2018 р. № 2337–VIII, Положення про проходження служби рядовим і начальницьким складом органів внутрішніх справ, затверджене Постановою Кабінету Міністрів Української РСР від 29.07.1991 № 114.

Варто зазначити, що дисциплінарна відповідальність працівників Корпусу оперативно-раптової дії, як й інших працівників Національної поліції України, регламентується загальним трудовим законодавством та спеціальними нормативними актами в залежності від осіб, до яких застосовується дисциплінарна відповідальність.

У досліженні слід акцентувати увагу на тому, що дисциплінарна відповідальність застосовується у разі загрози або безпосереднього вчинення правопорушення працівниками Корпусу оперативно-раптової дії щодо порушення прав і свобод особи, порушенні вимог щодо службового поводження чи інших норм, яких поліцейський має дотримуватись під час виконання службових обов'язків чи поза межами служби.

Процедура притягнення та підстави притягнення поліцейських до дисциплінарної відповідальності регламентуються Дисциплінарним статутом Національної поліції України. У взаємовідносинах між працівниками Корпусу оперативно-раптової дії важливе місце займає службова дисципліна, основні ознаки якої регламентовані статтею 1 Дисциплінарного статуту Національної поліції України. Безумовно, ефективність виконання підрозділом особливого призначення своїх функцій залежить від високого рівня внутрішньої організації та службової дисципліни.

Дисциплінарним статутом також визнано, що на поліцейських не накладається дисциплінарна відповідальність у разі, коли шкода заподіяна поліцейським правомірними діями в результаті виконання наказу начальника чи є виправданою. Також вказаним статутом визначено обов'язки керівника щодо підлеглих, відання та виконання

наказів, а також регламентовано такі види дисциплінарної відповідальності як заохочення та дисциплінарне стягнення.

Так, заохочення застосовується до поліцейських Корпусу оперативно-раптової дії на основі положень статті 6 Дисциплінарного статуту Національної поліції України за успішне виконання ним службових обов'язків чи наявності інших заслуг перед державою та суспільством. Серед видів заохочення поліцейських виділяють наступні: занесення на дошку пошани, дострокове зняття дисциплінарного стягнення; грошова винагорода; цінні подарунки; заохочення відзнаками Національної поліції України та Міністерства внутрішніх справ України; присвоєння чергового спеціального звання достроково; присвоєння вищого на один ступінь спеціального звання, що передбачене займаною штатною посадою тощо.

Дисциплінарним проступком за Дисциплінарним статутом Національної поліції України вважається протиправна дія чи бездіяльність поліцейського, за якої він порушив службову дисципліну, не виконує, неналежно виконує свої обов'язки чи виходить за їх межі, порушує обмеження та ігнорує заборони, що визначені на законодавчому рівні, або вчиняє дії, що підривають авторитет поліції. В такому випадку на поліцейських Корпусу оперативно-раптової дії накладається дисциплінарне стягнення, яке є засобом підтримання службової дисципліни та виконує виховну й попереджальну роль. При цьому дисциплінарне стягнення є індивідуальним та застосовується лише у випадку, коли провіна особи доведена у визначеному діючим законодавством порядку (ст. 12-13).

Система та перелік дисциплінарних стягнень, які застосовуються до працівників Корпусу оперативно-раптової дії, визначені пунктом 3 статті 13 Дисциплінарного статуту Національної поліції України. Будь-які інші дисциплінарні стягнення, що не визначені цим нормативно-правовим актом, вживати до поліцейських заборонено. Зокрема, виділяють наступні види стягнень: 1) зауваження; 2) догана; 3) сурова догана; 4) попередження про неповну службову від-

повідність; 5) пониження у спеціальному званні; 6) звільнення (з посади чи зі служби в поліції). При цьому за один дисциплінарний проступок може бути застосовано лише одне дисциплінарне стягнення.

Важливими також, на нашу думку, у процесі регулювання дисциплінарної відповідальності є попереджувально-профілактичні роботи. Як зазначалося, дисциплінарна відповідальність має на меті не лише покарання чи заохочення за вже вчинене діяння, а й попередження й недопущення правопорушень у майбутньому. Нині, в період ведення бойових дій на Сході країни, становлення України як європейської демократичної держави, питання вірності державі та обраній професії, зміцнення престижу поліцейського та довіри населення до нього постають з новою силою. На жаль, на сьогодні питанню попереджувально-профілактичної роботи серед працівників Національної поліції приділено незначну увагу з боку законодавства.

Висновки

Отже, нами визначено юридичну відповідальність працівників Корпусу оперативно-раптової дії як певний, визначений на законодавчому рівні, обов'язок особи, яка скіла протиправне порушення, зазнавати встановлені нормативними актами державного значення обмеження (особистого, майнового чи організаційного характеру); як добровільне усвідомлене виконання визначених законодавчо обов'язків.

Узагальнено та проаналізовано нормативно-правові акти, які регламентують застосування юридичної відповідальності поліцейських, і визначено види адміністративних покарань (попередження, штраф, оплатне вилучення предмету, який став знаряддям вчинення працівником адміністративного правопорушення, конфіскація, позбавлення спеціальних прав), відшкодування, що накладаються при цивільно-правовій відповідальності (добровільні та адміністративні), дисциплінарні види відповідальності (заохочення та дисциплінарне стягнення), які застосовуються до працівників Корпусу оперативно-раптової дії.

Література

1. Словарь русского литературного языка. Т. 8. М.: Изд-во АН СССР. 1958. 483 с.
2. Ожегов С.И. Современный русский язык / под ред. Н.Ю. Шведовой. М.: Изд-во АН СССР. 1984. 652 с.
3. Лукашева Е.А. Право, мораль, личность. М.: Наука. 1986. 326 с.
4. Братусь С.Н. Юридическая ответственность и осознание долга. Вопросы теории государства и права. Актуальные проблемы теории государства и права. Саратов: Изд-во Сарат. ун-та. 1983. с. 42-58.
5. Теория государства и права: курс лекций / под ред. Н.И. Матузова, А.В. Малько. М.: Юрист. 1997. 672 с.
6. Теория государства и права: учебник для юрид.вузов и фак-тов / под ред. А.Б. Корельского и В.Д. Перевалова. М.: Норма-Инфа. 1998. 570 с.
7. Братусь С. Н. Юридическая ответственность и законность (очерк теории). М.: Юрид. лит. 1976. 216 с.
8. Колпаков В.К. Адміністративно-делікатний правовий феномен: монографія. К.: Юрінком Інтер. 2004. 528 с.
9. Гончарук С.Т. Адміністративна відповідальність за законодавством України. К.: КМУЦА. 1995. 78 с.
10. Галаган И.А. Теоретические проблемы административной ответственности по советскому праву: автореф.дис.д-ра юрид. наук. К. 1971. 21 с.
11. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник 2-х т. Т. 1. Загальна частина / ред..колегія: В.Б. Авер'янов (голова). К.: «Юридична думка». 2004. 584 с.
12. Державне управління: теорія і практика / за заг. ред.. В.Б. Авер'янова. К.: Юрінком Інтер. 1998. 432 с.
13. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Відомості Верховної Ради УРСР. 1984. Ст. 1122.
14. Є.О. Гіда, Є.В. Білозьоров, А.М. Завальний. Теорія держави та права / за заг. ред. Є. О. Гіди. К.: ФОП О.С. Ліпкан. 2011. URL: http://pidruchniki.com/1821071245102/pravo/yuridichna_vidpovidalnist_pratsivnikiv_

АНОТАЦІЯ

У статті проводиться комплексне дослідження теоретико-правових підходів до визначення поняття юридичної відповідальності працівників Корпусу операцівно-раптової дії, дослідження та характеристика видів відповідальності працівників підрозділу особливого призначення.

Юридична відповідальність працівників Корпусу операцівно-раптової дії визначається як певний, визначений на законодавчому рівні, обов'язок особи, яка скотла протиправне порушення, зазнавати встановлені нормативними актами державного значення обмеження (особистого, майнового чи організаційного характеру); як добровільне усвідомлене виконання визначених законодавчо обов'язків.

З'ясовується сутність поняття та характерні ознаки адміністративної, кримінальної, цивільно-правової та дисциплінарної відповідальності працівників Корпусу операцівно-раптової дії.

Обґрутується, що адміністративна відповідальність працівників Корпусу операцівно-раптової дії є одним із видів юридичної відповідальності, специфічного формою реагування владних органів на поліцейських, що скотли адміністративне правопорушення, шляхом застосування відповідно до норм чинного законодавства адміністративних стягнень чи заходів дисциплінарного впливу.

Акцентується увага, що у своїй сутності кримінальна відповідальність працівників Корпусу операцівно-раптової дії схожа на адміністративну, проте застосовується лише у випадках скотння правопорушень, які несуть високий рівень суспільної небезпеки та вчиненні при виконанні поліцейським підрозділу посадових обов'язків. Визначається, що видами дисциплінарної відповідальності працівників Корпусу операцівно-раптової дії є заохочення та дисциплінарне стягнення.

Обґрутується, що залишається неврегульованим питання щодо особливостей цивільно-правової відповідальності працівників підрозділів поліції.

Ключові слова: Корпус операцівно-раптової дії, закон, відповідальність, адміністративна відповідальність, кодекс, дисциплінарна відповідальність.

SUMMARY

In the article, a comprehensive study was carried out on the definition of the legal liability of employees of the Corps of Operative-Rapid Action, research and characterization of the types of responsibility of employees of the special-purpose unit.

The legal liability of the employees of the Operative-Crisis Corps is defined as a certain, determined at the legislative level, the duty of the person who committed an illegal violation to undergo the restrictions established by normative acts of state importance (personal, property or organizational nature); as a voluntary, conscious implementation of certain legislative responsibilities.

The concept and characteristic signs of administrative, criminal, civil law and disciplinary liability of employees of the Corps of operational and sudden action are determined.

It was determined that the administrative responsibility of the employees of the Corps of Operative-Rapid Action is one of the types of legal responsibility, a specific form of response of the authorities to police officers who have committed an administrative offense by applying, in accordance with the norms of the current legislation, administrative penalties or measures of influence.

Attention is drawn to the fact that in its essence the criminal liability of the employees of the Corps of Operative-Rapid Action is similar to the administrative one, but applies only in cases of committing offenses, which carry a high level of social danger and committed in the execution of the police unit of his official duties. It is determined that the types of disciplinary liability of the employees of the Corps of Operative-Rapid Action are encouragement and disciplinary action.

It is determined that the issue of attraction and peculiarities of civil liability of employees of police units remains unresolved.

Keywords: the Operative-Rapid Action Corps, law, responsibility, administrative responsibility, code, disciplinary responsibility.